

Vlaams
Parlement

ingediend op **1515** (2017-2018) – Nr. 3
29 maart 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Bart Dochy, Kurt De Loor en Peter Wouters

over het ontwerp van decreet

betreffende de uitzendarbeid
in de Vlaamse overheidsdiensten
en de lokale besturen

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Jan Durnez, Martine Fournier, Katrien Partyka, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 1515** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	4
2. Tussenkomen van de commissieleden	5
2.1. Tussenkomen van Marnic De Meulemeester	5
2.2. Tussenkomen van Ward Kennes	6
2.3. Tussenkomen van Bert Maertens	7
2.4. Tussenkomen van Kurt De Loor	8
2.5. Tussenkomen van Mercedes Van Volcem	11
3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans.....	11
4. Replieken	12
5. Artikelsgewijze bespreking en stemming	13
6. Eindstemming.....	14
Gebuurde afkortingen	15

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 20 maart 2018 het ontwerp van decreet betreffende de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen.

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Liesbeth Homans zegt dat de Vlaamse Regering op 23 februari 2018 haar definitieve goedkeuring verleende aan het ontwerp van decreet betreffende de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen en de minister machtigde om, namens de Vlaamse Regering, dit ontwerp van decreet in te dienen bij het Vlaams Parlement. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de afspraak in het Vlaams regeerakkoord om de mogelijkheid toe te kennen aan de diensten van de Vlaamse overheid en aan de lokale besturen om een beroep te doen op uitzendarbeid. De minister verwijst ook naar de gedachtewisseling over de door de Vlaamse Regering op 29 januari 2016 goedgekeurde conceptnota inzake uitzendarbeid (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 43/2).

Uitzendarbeid biedt volgens de minister heel wat voordelen. Het laat de overheid toe een snelle oplossing te bieden voor de vervanging van een tijdelijk afwezig personeelslid of voor uitzonderlijk werk waarvoor specifieke kennis of expertise nodig is. Voor de ambtenaren zelf is het ook een goede zaak want de werkdruk stijgt niet bij het tijdelijk wegvallen van een collega of bij een tijdelijke toename van het werk. De dienstverlening naar de burger blijft op die manier verzekerd. Daarnaast kan uitzendarbeid ook meer diversiteit brengen binnen het personeelsbestand en biedt het bijvoorbeeld mensen uit kansengroepen, laaggeschoolden en 50-plussers de kans om werkervaring op te doen, die nuttig is wanneer ze nadien solliciteren voor een functie bij de Vlaamse overheid of een lokaal bestuur.

De conceptnota werd niet enkel besproken in deze commissie, maar werd ook voor advies voorgelegd aan de SERV, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van de Vlaamse Provincies, het Voorzitterscollege en de representatieve vakorganisaties. De door deze instanties uitgebrachte adviezen waren vaak tegenstrijdig. De vertegenwoordigers van de werkgevers (het Voorzitterscollege, de VVSG en de VVP) zijn voorstander van de invoering van uitzendarbeid terwijl de drie vakorganisaties principieel gekant zijn tegen de invoering van uitzendarbeid bij de overheid. De SERV, die paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers, bracht een verdeeld advies uit, omdat er geen eensgezindheid was over de wenselijkheid van de invoering van uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen.

Op basis van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota en zo veel mogelijk rekening houdend met de door voormelde instanties uitgebrachte adviezen, werd een voorontwerp van decreet uitgewerkt dat mogelijk maakt dat de Vlaamse overheid en de Vlaamse lokale besturen gebruikmaken van uitzendarbeid en werd de besluitvormingsprocedure opgestart.

Inhoudelijk regelt dit ontwerp van decreet volgende aspecten:

- de vormen van uitzendarbeid (artikel 4 van het ontwerp van decreet): dit zijn dezelfde vormen als in de private sector, met uitzondering van het motief instroom. Het motief instroom kan niet worden toegepast bij de overheid omwille van het gelijkheidsbeginsel en het daarvan afgeleide beginsel van de gelijke toegang tot het openbaar ambt;
- het beslissingskader binnen de Vlaamse overheidsdiensten (artikel 5) en de lokale besturen (artikel 6): de bevoegde overheidsinstantie beslist over het

gebruik van uitzendarbeid. Dit kader is verschillend voor de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen in die zin dat voor de Vlaamse overheidsdiensten de vormen waarop een beroep kan worden gedaan op uitzendarbeid deze zijn die in het ontwerp van decreet zijn opgesomd, daar waar voor de lokale besturen er op lokaal niveau kan worden onderhandeld over de vormen. Zowel bij de Vlaamse overheid als bij de lokale besturen moet de overheid de representatieve vakorganisaties vooraf op de hoogte brengen van de indienstnemingen van de uitzendkrachten;

- de tijdsduur van de uitzendarbeid (artikel 7): in vergelijking met de conceptnota werd na onderhandeling met de vakbonden de regeling van de tijdsduur sterk vereenvoudigd in die zin dat alle vormen van uitzendarbeid kunnen voor een periode van maximaal een jaar, inclusief de verlengingen;
- het toezicht op de naleving van het decreet (artikel 8): dit gebeurt door een jaarlijkse rapportering aan het Hoog Overlegcomité Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest, respectievelijk het plaatselijke Hoog Overlegcomité. Deze rapportering heeft betrekking op het aantal uitzendkrachten (per motief) en de uren die ze gepresteerd hebben en op de totale kostprijs van de uitzendkrachten.

Tot slot wijst de minister erop dat dit ontwerp van decreet een primeur is, doordat Vlaanderen hierdoor de eerste overheid in België zal zijn waar een beroep zal kunnen worden gedaan op uitzendarbeid. Toen Frankrijk in september 2009 de openbare sector openstelde voor uitzendarbeid bleven er nog twee landen in Europa over met een verbodsbepaling voor uitzendarbeid in de publieke sector, namelijk Griekenland en België.

Sinds de zesde staats hervorming is Vlaanderen bevoegd voor het regelen van uitzendarbeid. Nu de Vlaamse Regering zelf bevoegd is om dit te regelen, heeft ze meteen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en maakt ze met dit ontwerp van decreet uitzendarbeid mogelijk bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Hiermee wordt een nieuwe stap gezet in de richting van een modern hr-beleid bij de overheid. Na de bekrachtiging van dit ontwerp van decreet zal Vlaanderen dus niet langer het Griekenland aan de Noordzee zijn.

2. Tussenkomsten van de commissieleden

2.1. Tussenkomst van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester zegt dat het ontwerp van decreet tot doel heeft het decretale kader te bepalen voor de invoering van uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen. Die mogelijkheid staat expliciet in het Vlaams regeerakkoord. Het wordt gezien als een middel om zowel de Vlaamse overheid als de steden en gemeenten extra mogelijkheden te geven voor het voeren van een flexibel personeelsbeleid.

De spreker ziet een aantal argumenten die voor uitzendarbeid pleiten. Uitzendarbeid maakt een snellere indienstneming mogelijk doordat de overheid zelf geen prospecties meer moet verrichten, maar kan gebruikmaken van de reserves van het uitzendkantoor. Bovendien biedt uitzendarbeid een grotere soepelheid. De werkgever is bij uitzendarbeid ook geen ontslagvergoeding meer verschuldigd doordat uitzendkrachten bij arbeidsovereenkomst verbonden zijn aan het uitzendbureau en niet aan de werkgever. Ten slotte is uitzendarbeid ook een goed kanaal om diversiteit binnen het personeel te brengen.

Nadeel is wel de hogere kostprijs dan bij contractuele tewerkstelling. De kostprijs van een uitzendkracht-bediende bedraagt 1,6850 keer de kostprijs van een contractuele bediende; de kostprijs van een uitzendkracht-arbeider bedraagt 1,7508 keer de kostprijs van een contractuele arbeider. Deze meerkost wordt

echter gemilderd door een kleinere wervingskost doordat de overheid geen eigen indienstnemingsprocedures moet opzetten of financieren, maar de rekruteringskanalen van het uitzendkantoor kan gebruiken. Uitzendarbeid betekent ook minder kosten aan personeelsadministratie aangezien het uitzendkantoor deze grotendeels op zich neemt.

Open Vld is steeds voorstander geweest om uitzendarbeid bij de (lokale) overheid toe te staan. Zoals in de private sector worden ook overheden vaak geconfronteerd met afwezigen die tijdelijk en snel vervangen moeten worden of met een tijdelijk toenemende werkdruk waardoor extra tijdelijke werkkraft welkom is. Daarnaast biedt interimarbeid extra kansen voor mensen die moeilijk aan het werk geraken, zoals laaggeschoolden. Door interimarbeid nu ook toe te staan bij de overheid, zullen er extra kansen zijn voor deze mensen om aan de slag te gaan.

Interimarbeid bij de overheid is dus een win-winsituatie voor zowel de overheid (flexibeler inzet van personeel) als voor de werknemers (extra kansen). Open Vld steunt het ontwerp van decreet dan ook voluit.

2.2. Tussenkomsst van Ward Kennes

Ward Kennes zegt zich te kunnen terugvinden in het principe van uitzendarbeid bij de overheid. In bepaalde noodsituaties (veel zieken, plots veel extra werk) moet men kort op de bal kunnen spelen. Het maakt deel uit van een moderne bedrijfsvoering om tijdelijk een aantal extra werkkraften in te schakelen. Voor bepaalde groepen kan uitzendarbeid een opstap zijn naar een job bij de overheid, hetgeen de diversiteit ten goede kan komen.

Het is voor de spreker niet duidelijk waarom de regeling voor de Vlaamse overheid en de lokale besturen in één ontwerp van decreet werd opgenomen. De taakstelling van de lokale besturen en van de Vlaamse overheid en de samenstelling van hun personeelsbestand zijn immers sterk verschillend. In de lokale besturen is de contractuele tewerkstelling bijvoorbeeld hoger dan de statutaire tewerkstelling. Kan worden toegelicht waarom twee verschillende situaties in één ontwerp van decreet werden opgenomen?

De rol van de vertegenwoordigers van de vakorganisaties wordt ook anders behandeld in de twee situaties. Ingeval van tewerkstelling bij de Vlaamse overheid wordt er een soort *carte blanche* gegeven aan de leidend ambtenaar en is er weinig betrokkenheid van de vakorganisaties. In de conceptnota stond een verwijzing naar cao 108 en de voorwaarden voor uitzendarbeid in de privésector maar daarvan is niets terug te vinden in het ontwerp van decreet. Wat is daarvoor de reden?

Bij de invoering van nieuwe regelingen is het geen overbodige luxe om na verloop van tijd een evaluatie door te voeren, waarbij wordt nagegaan hoe men met het instrument is omgesprongen. Ook de kostprijs moet worden geëvalueerd want de inzet van uitzendarbeid is niet goedkoop.

De tewerkstelling bij de Vlaamse overheid wordt zoals afgesproken afgebouwd. Kan uitzendarbeid een verkapt manier zijn om de gevolgen daarvan op te vangen? Als dat het geval zou zijn, wordt er niet oordeelkundig omgesprongen met belastinggelden want uitzendarbeid is vrij duur. In welke mate is er sprake van een verschuiving van middelen van de personeelskredieten naar de werkingskredieten?

Vanuit de vakorganisaties wordt aangegeven dat er bij de overheid weinig intentie tot overleg bestond met betrekking tot de uitwerking van deze

maatregel, waardoor zij hun normale rol niet hebben kunnen opnemen. Het overleg in het Sectorcomité XVIII zou conflictueus zijn verlopen. Dit is niet wat CD&V onder goed overleg verstaat. De spreker dringt erop dat het overleg over dergelijke ingrijpende zaken op een goede manier, met de nodige tijd, energie en persoonlijke betrokkenheid zou gebeuren.

2.3. Tussenkomsst van Bert Maertens

Bert Maertens zegt dat zijn fractie uitzendarbeid bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen een goede zaak vindt. Hij meent dat men de impact ervan niet mag overschatten. In het ontwerp van decreet staat letterlijk dat uitzendarbeid bij de overheid altijd de uitzondering zal blijven. Uitzendarbeid kan dus geen structureel alternatief worden voor langdurige arbeidscontracten. De reden is immers dat interimarbeid 1,7 keer duurder is dan reguliere tewerkstelling. De Vlaamse overheid en de lokale besturen zullen dus zuinig omspringen met dit redmiddel op het ogenblik dat zij zich inzake personeel tijdelijk in een noodsituatie bevinden.

Bert Maertens meent dat uitzendarbeid bij de overheid drie grote voordelen heeft. Bij een plotse of tijdelijke afwezigheid van een medewerker kan die afwezigheid snel worden opgevangen. Het gaat bijvoorbeeld over een poetsvrouw in een zwembadcomplex, een opzichter in het containerpark of een chauffeur van een bus voor leerlingenvervoer. Dit beantwoordt aan een uitdrukkelijke vraag vanuit de besturen zelf. Met een reguliere aanwervingsprocedure kan men vandaag niet snel handelen, tenzij men iemand à la tête du client zou aanstellen.

Bij interimarbeid is men als werkgever ook zeker van een begeleiding. De tijd is voorbij dat interimkantoren louter postbuskantoren waren. Zij hebben personeel in dienst dat hun mensen opvolgt en bekijkt hoe ze hun kansen op de arbeidsmarkt kunnen optimaliseren.

Interimarbeid is verder goed nieuws voor de medewerkers die getroffen worden door de tijdelijke afwezigheid van een collega door ziekte, palliatief verlof of om andere redenen. Dankzij een snelle vervanging blijft de werkdruk draagbaar, zeker wanneer iemand in een klein team plots wegvalt.

Interimarbeid biedt mogelijkheden voor laaggeschoolden en mensen uit kansengroepen. Via interimarbeid bij de overheid kunnen zij jobervaring opdoen en zullen zij beter voorbereid zijn op aanwervingsprocedures voor een reguliere job bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen.

De spreker meent dat het ontwerp van decreet voldoende garanties biedt voor een correcte uitvoering van de uitgangspunten. Er is telkens sprake van een tijdelijke vervanging voor de uitvoering van een uitzonderlijk werk of bij een tijdelijke vermeerdering van werk. De tijdelijkheid staat met andere woorden vast. Het lokaal bestuur zal de representatieve vakorganisaties ook altijd vooraf op de hoogte brengen van de indienstneming van uitzendkrachten. Verder is er het jaarlijks rapport van de minister en de lokale besturen aan het Hoog Overlegcomité. Ook hierin schuilt een garantie voor een kwaliteitsvolle uitvoering van de decretale regeling.

Bert Maertens besluit dat hij dit ontwerp van decreet wenst goed te keuren zodat interimarbeid bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen snel ingang kan vinden. Hij roept op de prehistorie te verlaten en ook bij de overheid een moderne bedrijfsvoering toe te laten.

2.4. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor ziet een constante in de werkzaamheden van deze commissie. Een aantal decreten wordt als historisch en baanbrekend aangekondigd, maar als men dan voorstelt om daarover een hoorzitting te organiseren, dan reageert de meerderheid daar afwijzend op. Ook over dit ontwerp van decreet werd de vraag naar een hoorzitting afgeblokt. Dat vindt de spreker moeilijk te rijmen, zeker omdat het hier gaat om een niet onbelangrijk decreet dat een grote impact zal hebben op de toekomst van de openbare dienstverlening.

De spreker verwijst naar een reportage van Pano uit mei 2017 over de wondere wereld van de interimarbeid. Het resultaat was ontluisterend. Mensen rijgen de contracten aan elkaar, hopen op een vast contract en wekelijks wachtend op een verlossende sms. Week na week, soms dag na dag, jaren aan een stuk. Ziek worden is geen optie. Klagen doen de betrokkenen niet, uit schrik om hun job te verliezen. Het aantal dagcontracten is op tien jaar tijd verdubbeld. Steeds meer jonge mensen leven van week tot week. Een lening bij de bank krijgen ze niet, echte toekomstplannen maken ze niet. Ze leven als het ware on hold. De Pano-reportage liet een diepe indruk na en er werd (terecht) schande gesproken over deze mistoestanden.

Met dit ontwerp van decreet wil de minister interimarbeid bij de Vlaamse overheid en de lokale besturen mogelijk maken. Dit is volgens Kurt De Loor een slecht idee omwille van verschillende redenen: uitzendarbeid is duurder, er gebeuren veel meer arbeidsongevallen met tijdelijke werknemers en bovendien hebben zowel de Vlaamse overheid als de gemeenten vandaag al de mogelijkheid om extra werk flexibel op te vangen. Waarom dan een beroep doen op interimwerk, een dure vorm van werken voor de werkgever en een precair contract voor de werknemer? Wil men als Vlaamse overheid echt het voorbeeld volgen uit de Pano-reportage? Er werd gezegd dat dit zich niet zal voordoen. Dit is op korte termijn misschien nog niet te verwachten, maar ongetwijfeld zal men op middellange en lange termijn geconfronteerd worden met uitwassen die men de overheidsdiensten en overheidsdienstverlening beter zou besparen.

Kan de minister garanderen dat deze misbruiken zich niet zullen voordoen bij de Vlaamse overheid? Kan zij garanderen dat deze misbruiken zich niet zullen voordoen bij de lokale besturen? Hoe gaat de minister dit verhinderen? Hoe zit het met de opeenvolgende 'dagcontracten' via uitzendkantoren? Kan de minister expliciet bevestigen dat er geen uitzendkrachten op basis van opeenvolgende dagcontracten voor uitzendarbeid kunnen tewerkgesteld worden bij overheidsdiensten? Waarom werd dat niet expliciet opgenomen in het ontwerp van decreet? Wie gaat erop toezien dat dit inderdaad niet gebeurt?

Interimarbeid toelaten bij de grootste werkgever van het land, de overheid, is volgens de spreker de natte droom van de interimsector. Die natte droom wordt vandaag realiteit omdat de meerderheid gretig meegaat in dit verhaal. Hij stelt dat een sterke overheid met sterke ambtenaren nooit een paradepaardje van de meerderheid is geweest. Ultraflexibele contracten en ambtenaren die snel ingewisseld kunnen worden, passen volgens hem beter in de 'lightversie' van overheidsdienstverlening die deze meerderheidspartijen voor ogen hebben.

Kurt De Loor ziet vijf redenen waarom uitzendarbeid in de publieke sector een slecht idee is. Ten eerste is het totaal overbodig. Vandaag hebben overheden al middelen om soepel en efficiënt manier om te gaan met tijdelijke personeelsbehoeften. Waarom dan een beroep doen op interimwerk? Jobpunt Vlaanderen heeft in 2008 het hr-instrument Flexpunt opgestart om tijdelijke personeelsbehoeften binnen de Vlaamse overheid soepel en efficiënt te kunnen invullen. Gemotiveerde en flexibele personeelsleden kunnen via Flexpunt tijdelijke

opdrachten bij andere entiteiten van de Vlaamse overheid opnemen. Uit cijfers bleek echter dat de mogelijkheden die Flexpunt biedt niet ten volle werden benut. Werd een evaluatie gehouden van de werking en de voorwaarden van Flexpunt? Zo ja, welke werkpunten kwamen hier uit? Zo niet, waarom niet?

Ten tweede is uitzendarbeid duurder dan contractuele tewerkstelling, want het interimbedrijf wil een deel van de koek. Voor elke 100 euro die de overheid voor een 'eigen' personeelslid betaalt, betaalt diezelfde overheid voor de uitzendkracht 204 euro als het een bediende is, en 212 euro als het een arbeider is. Hoe kan men de overheid afslanken en tegelijk dure uitzendarbeid mogelijk maken? Welk signaal geeft men aan de burger naar wie deze regering steeds meer facturen doorstuurt?

Ten derde is interimarbeid een gevaar voor de kwaliteit van de dienstverlening. Openbare diensten zijn er om ervoor te zorgen dat burgers krijgen waar ze recht op hebben: onderwijs, veiligheid, waardig ouder worden enzovoort. Personeelsverloop en ambtenaren-voor-één-week doen afbreuk aan de kwaliteit en de continuïteit van die dienstverlening. Uit de gemeente- en stadsmonitor die zopas werd voorgesteld blijkt dat de Vlaming het meeste vertrouwen heeft in het lokale bestuur, maar omgekeerd verwacht men er ook veel van en dat is terecht. De Vlaming rekent dus op een kwalitatieve dienstverlening.

Ten vierde kan uitzendarbeid gevaarlijk zijn. Interimarbeiders zijn twee keer meer het slachtoffer van arbeidsongevallen. Vaak is er een gebrek aan opleiding, communicatie en kennis. Interimarbeiders hoppen van job naar job, met telkens andere regels, procedures en veiligheidsvoorschriften.

Ten vijfde hebben de Vlaamse overheid en de lokale besturen een voorbeeldrol te spelen. Het is aan de overheid om als betrouwbare werkgever het goede voorbeeld te geven en jobs met een toekomst te bieden. Men moet met een weekcontract maar eens proberen een bank te overtuigen om een woninglening af te sluiten of om aan te kloppen bij een verhuurder voor een huurcontract. De overheid moet mensen een job met een toekomst bieden.

Voor de spreker is het simpel: als er werk is, moet men de mensen een job met een degelijk contract geven. De overheid moet een voorbeeldrol opnemen en investeren in duurzame vormen van tewerkstelling. De overheid moet mensen werkzekerheid en een toekomst bieden, geen leven 'on hold', hoppend van contract naar contract, wachtend op een verlossende sms.

Uit cijfers van Selor heeft Kurt De Loor geleerd dat 102.000 werkzoekenden aan de slag willen bij de overheid. Vooral de werkzekerheid en een hoog startersloon trekken de sollicitanten aan. Men zou kunnen zeggen dat ambtenaar worden opnieuw 'hip' is. Het is dan ook aan de overheden om als betrouwbare werkgever het goede voorbeeld te geven en de werknemers toe te laten een eigen toekomst uit te bouwen. Men moet mensen een toekomst bieden, en daar is een stabiele job een belangrijke pijler voor. Het statuut van uitzendkrachten is onzeker en de ervaring leert dat ze bij de minste economische tegenslag als eerste aan de deur gezet worden.

De spreker heeft naar aanleiding van dit ontwerp van decreet de reacties gezien van de syndicale organisaties. Daarin werd gesteld dat de Vlaamse Regering opnieuw het overleg negeert. Nochtans staat in het Vlaams regeerakkoord letterlijk dat "in overleg met de vakorganisaties de diensten en instellingen van de Vlaamse overheid het mogelijk zal gemaakt worden om een beroep te doen op uitzendarbeid (...)". Er wordt gesproken over moeizame 'overlegmomenten' met de syndicale organisaties, waarbij de Vlaamse Regering vanwege de Raad van State uiteindelijk een onderhandeling met de vakbonden over uitzendarbeid

diende te organiseren in het Sectorcomité XVIII. Van echte onderhandeling zou volgens ACOD nooit sprake zijn geweest. ACV Openbare Diensten spreekt over het feit dat men "geen echte inhoudelijke discussie over het voorontwerp van decreet heeft kunnen voeren, aangezien er geen enkele bereidheid bleek om in te gaan op de argumenten waarom het ontwerp van decreet nog verder moest op punt gesteld worden.". Volgens de spreker is de minister hiermee niet aan haar proefstuk toe.

De Vlaamse Regering heeft essentiële voorstellen en aanpassingen van de syndicale organisaties naast zich neergelegd. Hierdoor zullen de Vlaamse en lokale overheidsdiensten nu zelfs een nog soepeler regeling invoeren in vergelijking met de privésector. Ook cao 108 rond regels en verplicht overleg en goedkeuring voor uitzendarbeid in de privésector zal niet toegepast worden. De Vlaamse Regering legde ook het SERV-advies naast zich neer waarin de adviesraad van vakbonden én werkgevers adviseerde om minimaal cao 108 toe te passen. De drie vakbonden tekenden dan ook een protocol van niet-akkoord. Het feit dat niet wordt voldaan aan cao 108 waarin de voorwaarden voor de ondernemingen in de privésector worden bepaald, is strijdig met het eigen regeerakkoord 2014-2019, aangezien hierin werd opgenomen dat "de diensten en instellingen van de Vlaamse overheid onder dezelfde voorwaarden als ondernemingen in de privésector een beroep doen op uitzendarbeid.". Waarom wordt hiervan afgeweken? Waarom wordt cao 108 niet toegepast? Waarom wordt niet voor alle bepalingen van cao 108 een equivalent gezocht, rekening houdend met de eigenheid van de openbare sector? Wat zijn hier de motieven voor?

ACV Openbare Diensten stelt dat de Vlaamse Regering de handen wil vrijhouden om uitzendkrachten in te zetten wanneer zij dat wenst, los van de effectieve noodzaak, hoogdringendheid, mogelijke alternatieve tewerkstellingsvorm enzovoort. Men maakt volgens de vakbond misbruik van het feit dat de Vlaamse overheid hier tegelijkertijd optreedt als decreetgever maar ook als werkgever en zo de touwtjes volledig zelf in handen wil houden. De spreker vindt het dan ook heel vreemd dat dit ontwerp van decreet zo volmondig wordt gesteund door alle meerderheidspartijen.

De memorie van toelichting verraadt volgens hem de échte doelstellingen van het invoeren van interimarbeid, namelijk het omzeilen van objectieve aanwervingsprocedures en van fundamentele rechten van werknemers. De minister zegt zelf dat "uitzendarbeid een snellere indienstneming mogelijk maakt doordat de overheid zelf geen prospecties meer moet verrichten, maar kan gebruikmaken van de reserves van het uitzendkantoor.". Ook wordt in de memorie van toelichting gesteld dat "uitzendarbeid een grotere soepelheid biedt, bijvoorbeeld wanneer ze niet voldoen, ze zonder kosten voor de werkgever snel en efficiënt kunnen vervangen worden door andere (...)". Ook wordt als argument aangehaald dat "de werkgever bij uitzendarbeid geen ontslagvergoeding meer verschuldigd is, doordat uitzendkrachten bij arbeidsovereenkomst verbonden zijn aan het uitzendbureau en niet aan de werkgever.". Volgens de minister zal er zelfs 'winst' zijn want "bij uitzendarbeid is er geen loonkost inzake eventuele ontslagvergoeding en geen loonkost inzake afwezigheden ingevolge ziekte of arbeidsongeval.". De spreker vindt het hallucinant om dit in een memorie van toelichting te lezen.

Om de hierboven geschetste redenen gelooft sp.a niet in uitzendarbeid bij overheidsdiensten en lokale besturen. De partij gaat voor kwalitatieve en efficiënte openbare diensten, zowel op het federale, Vlaamse, provinciale als lokale niveau. Ook om sociale en economische redenen kan men zich hier niet in vinden. De opmars van precaire arbeid is zowel economisch als sociaal bijzonder nefast. Het verhoogt de sociale ongelijkheid, zodat sp.a het ontwerp van decreet zoals het nu voorligt, niet kan steunen.

2.5. Tussenkost van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem kan de redeneringen van Kurt De Loor niet volgen. Zij verwijst naar haar eigen ervaringen tijdens de vorige legislatuur als schepen van Ruimtelijke Ordening in de stad Brugge. Zij werd bijgestaan door een klein team dat dagelijks het beste van zichzelf gaf, ondanks een enorme werkdruk. Als er dan iemand tijdelijk wegvalt om welke reden dan ook, dan komt die werkdruk nog eens extra op de schouders van de overblijvende mensen terecht. De dienstverlening kan immers niet stilvallen. Men moet dus de zieke mensen tijdelijk kunnen vervangen met interimcontracten. Dat is in het belang van de andere mensen want anders raken die overwerkt. Uiteraard is het voor een werknemer beter een vast contract te hebben, maar men moet in bepaalde situaties de goede dienstverlening kunnen garanderen.

Interimarbeid biedt ook mogelijkheden voor mensen uit kansengroepen. Mensen die het nu moeilijk hebben om een vast contract te krijgen, vinden in interimcontracten vaak een opstap naar een vast contract.

De spreker vindt dat Kurt De Loor eigenlijk een zeer ouderwets standpunt inneemt en dat hij niet opkomt voor het bestaande personeel dat soms met een enorme werkdruk wordt geconfronteerd. Aan elke maatregel zijn er allicht goede aspecten en mogelijke gevaren verbonden, maar Kurt De Loor brengt steeds het negatieve en verzuurde naar voor.

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt op de vraag waarom er voor één ontwerp van decreet werd gekozen voor zowel de Vlaamse overheid als de lokale besturen. Het gaat om twee overheden, enkel de werkwijze verschilt. Gezien de bevoegdheden Bestuurszaken en Binnenlands Bestuur in deze commissie samenvallen, heeft men geopteerd voor één ontwerp van decreet, wat sowieso beter is dan meerdere ontwerpen van decreet.

In enkele tussenkomsten werd verwezen naar cao 108 en de verschillen tussen de publieke en de private sector. Ook werd door sommigen het belang van de dialoog met de vakbonden onderstreept. Wat de dialoog met de vakbonden in de publieke sector betreft, is het syndicaal statuut van toepassing, dus onderhandelingen versus overleg, sectorcomités en overlegcomités en ook sectorale akkoorden. In de private sector is dat totaal anders geregeld met ondernemingsraden en cao's.

Wat de motieven voor uitzendarbeid betreft, zijn in de publieke sector alle motieven mogelijk behalve instroom, dit omwille van het gelijkheidsbeginsel. In de private sector zijn alle motieven mogelijk, dus ook instroom. Ook de duur van de uitzendarbeid is een belangrijk verschil tussen de publieke en de private sector. In de publieke sector geldt een eenvoudige regel, namelijk maximaal twaalf maanden inclusief eventuele verlengingen en ongeacht het motief. In de private sector geldt een ingewikkelde regeling en de duurtijd, die langer kan zijn dan twaalf maanden, is afhankelijk van het motief. De regeling voor de publieke sector lijkt dan ook beter.

De minister vindt het daarom vreemd dat Kurt De Loor er eigenlijk voor pleit om de regeling van de private sector te hanteren indien er dan toch een regeling voor uitzendarbeid komt. Dat stond weliswaar in het Vlaams regeerakkoord maar de Vlaamse Regering is niet zover willen gaan als de private sector omdat men een beperking in duur wilde en instroom als motief wilde gebruiken. Vandaar dat voor een andere aanpak werd gekozen in plaats van klakkeloos de regeling uit de private sector over te nemen.

De uitgaven voor uitzendarbeid komen ten laste van de werkingskredieten en niet van de personeelskredieten omdat uitzendarbeiders de facto geen personeelslid zijn van de Vlaamse overheid of van een lokaal bestuur. Dit heeft evenwel geen effect op de 'koppenbesparing'. Die laatste wordt sowieso gehaald want op ruim een jaar voor het einde van de legislatuur zit men al aan 80 percent van de doelstelling.

Enkele leden hebben een terechte bezorgdheid uitgesproken over de dialoog met de vakbonden. Die dialoog is bij de overheid sowieso anders georganiseerd dan in de privésector. Er is wel degelijk overleg geweest, maar overleg betekent niet noodzakelijk dat er een consensus moet ontstaan. De vakbonden zijn drie keer betrokken geweest: een eerste keer naar aanleiding van de conceptnota, vervolgens bij het overleg over het voorontwerp van decreet en tot slot bij de onderhandelingen in Sectorcomité XVIII en Comité C1. Het resultaat van deze onderhandelingen is weliswaar een protocol van niet-akkoord. Overleg is absoluut belangrijk maar het is ook normaal dat men van mening kan verschillen.

Dagcontracten bij de publieke sector zullen in ieder geval niet mogelijk zijn. De minister verwijst in dit verband naar de memorie van toelichting bij artikel 4.

Flexpunt werd tijdens de vorige legislatuur opgeheven. Reden was dat er geen goede overeenstemming was tussen vraag naar werkkrachten en aanbod aan werkkrachten.

De minister stelt vast dat Kurt De Loor principieel tegen uitzendarbeid is, wat zijn goed recht is. Tegelijk pleit hij impliciet voor meer contractuele of statutaire aanwervingen binnen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, voor een meer duurzame vorm van tewerkstelling dus. Zij suggereert dat hij beter wat meer naar zijn partijvoorzitter zou luisteren. Die heeft de laatste tijd immers herhaaldelijk gezegd dat men drastisch moet besparen op het overheidsapparaat. Wie vertolkt eigenlijk het standpunt van sp.a? Volgens de minister is de sp.a-voorzitter eindelijk mee met een discours dat bij deze tijd past, namelijk dat men moet werken aan een slankere overheid met minder ambtenaren, zodat er met de uitgespaarde middelen andere prioriteiten kunnen worden aangepakt.

4. Replieken

Kurt De Loor merkt op dat de minister een aantal vragen onbeantwoord heeft gelaten. Er was bijvoorbeeld gevraagd of de minister kan garanderen dat er geen misbruiken zullen plaatsvinden, waarbij bijvoorbeeld met dagcontracten zou worden gewerkt. De minister verwijst in dat verband naar de memorie van toelichting maar de spreker stelt voor dat expliciet in het ontwerp van decreet op te nemen.

De spreker betreurt dat men Flexpunt geen tweede leven wil gunnen om aldus alternatieve mogelijkheden te bekijken, al is hij zich ervan bewust dat Flexpunt niet goed presteerde. Men had Flexpunt kunnen verbeteren, maar de minister heeft gemakshalve toegegeven aan de lobby van de uitzendsector.

Kurt De Loor verwijst naar de continudiensten van het woonzorgcentrum in Zottegem. In die diensten vallen soms mensen weg door ziekte of ongeval. Dan komt het erop aan om over een goede organisatie te beschikken om dat op te vangen.

Volgens Bert Maertens zal interimarbeid altijd de uitzondering blijven, maar hij heeft enkele voorbeelden gegeven die de spreker toch verontrusten. Als mensen wegvallen door burn-out, dan leidt dat inderdaad tot een extra werklast bij de collega's, die men moet opvangen met een goede organisatie. Maar burn-out kan

ook worden veroorzaakt door de onzekerheid die er is over de tewerkstellingsvooruitzichten. Dat leidt tot minder betrokkenheid van de werknemer en tot minder kwalitatieve arbeidsprestaties.

Kurt De Loor ontkent dat hij gepleit heeft voor meer ambtenaren. Wel pleitte hij voor een duurzame vorm van tewerkstelling waar mensen een toekomst op kunnen bouwen, maar dat hoeft niet meer ambtenaren te betekenen. Ook streeft hij naar kwalitatieve en efficiënte overheden.

Het antwoord van de minister op de kritiek over het overleg met de vakbonden was volgens de spreker voorspelbaar. Ook bij vorige gelegenheden heeft zij gezegd dat overleg niet hetzelfde is als consensus. Maar de protocollen zijn wat ze zijn. Het is overduidelijk dat de minister het overleg met de syndicale organisaties in het belachelijke trekt. Het ging de facto om een pseudo-overleg, net zoals dat bij eerdere gelegenheden het geval was.

De spreker verwijst nog naar De Ambrassade, de ondersteuningsorganisatie van de jeugdsector en de Vlaamse Jeugdraad. Die stelt het volgende: "Jobhoppen wordt wel vaker met jongeren geassocieerd, maar in realiteit zoekt de meerderheid van de jongeren naar stabiliteit en dus ook naar een vaste job waar ze voldoening uit halen. Helaas worden ze vaak gedwongen in een parttime job of een tijdelijk contract. Jongeren willen dat alle jobs aan een aantal minimumeisen voldoen op het vlak van werkzekerheid, verloning, veiligheid en inspraak. Jongeren vragen dus om kwaliteitsvolle jobs.". Dat blijkt ook uit cijfers over onvrijwillige tijdelijke arbeid van Eurostat en de Algemene Directie Statistiek, die het Steunpunt Werk van de KU Leuven bewerkte. Het aantal jongeren dat tegen hun zin een tijdelijke job doet, stijgt. In 2008 lag het percentage dat onvrijwillig tijdelijk werk had op 16,6 procent, in 2015 liep dat op tot 25,4 procent. Dergelijke hallucinante cijfers mag men niet zomaar aan de kant schuiven.

Kurt De Loor kondigt tot slot drie amendementen aan. Hij wil expliciet in het ontwerp van decreet opgenomen zien dat dagcontracten verboden zijn. Ook wil hij bepalen dat er ingeval van staking of lock-out geen uitzendkrachten kunnen worden tewerkgesteld.

5. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

Artikelen 2 en 3

Artikelen 2 en 3 worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 4

Amendement nr. 1 voorgesteld door Kurt De Loor en Els Robeyns strekt ertoe een tweede lid toe te voegen dat luidt als volgt: "In geen geval kan een beroep gedaan worden op dagcontracten via interimarbeid, laat staan opeenvolgende dagcontracten." (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1515/2).

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 3.

Artikel 4 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 5

Amendement nr. 2 voorgesteld door Kurt De Loor en Els Robeyns strekt ertoe een derde lid toe te voegen dat luidt als volgt: "Een uitzendbureau mag geen uitzendkrachten bij de Vlaamse overheid tewerkstellen of aan het werk houden in geval van staking of lock-out." (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1515/2).

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 5 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 6

Amendement nr. 3 voorgesteld door Kurt De Loor en Els Robeyns strekt ertoe een zesde lid toe te voegen dat luidt als volgt: "Een uitzendbureau mag geen uitzendkrachten bij de lokale besturen tewerkstellen of aan het werk houden in geval van staking of lock-out." (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1515/2).

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 6 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 7

Artikel 7 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 8

Artikel 8 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

6. Eindstemming

Het ontwerp van decreet betreffende de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Bart DOCHY
Kurt DE LOOR
Peter WOUTERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ACOD	Algemene Centrale der Openbare Diensten
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
Eurostat	statistical office of the European Union
hr	human resources
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
Selor	Selectie en Oriëntatie (selectiebureau van de federale overheid)
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten